Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MACIEJ SZPUNAR
prednesené 3. marca 2015 [1]

Vec C-681/13

Diageo Brands BV
proti
Simiramida-04 EOOD

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko)]

„Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Uznávanie a výkon rozhodnutí — Dôvody zamietnutia — Porušenie verejného poriadku štátu, v ktorom sa žiada o uznanie — Verejný poriadok Únie — Rozhodnutie vydané súdom iného členského štátu, ktoré je v rozpore s právom Únie v oblasti ochranných známok — Dodržiavanie práv duševného vlastníctva — Smernica 2004/48/ES — Trovy konania“

I – **Úvod**

1. Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd) (Holandsko) v predmetnej veci položil Súdnemu dvoru v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania viacero otázok týkajúcich sa predovšetkým výkladu článku 34 bodu 1 nariadenia (ES) č. 44/2001 [2], ktorý stanovuje, že rozsudok sa neuzná, ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada. Konkrétne ide o to, či skutočnosť, že rozhodnutie súdu štátu, v ktorom bolo vydané, je v rozpore s právom Únie, odôvodňuje neuznanie tohto rozhodnutia v dožiadanom štáte z dôvodu, že porušuje verejný poriadok tohto štátu. Táto vec ponúka Súdnemu dvoru príležitosť zaoberať sa kritériami, ktoré boli naposledy stanovené v rozsudku Apostolides [3] a ktoré má vziať do úvahy súd štátu, v ktorom sa o uznanie žiada, na posúdenie toho, či existuje zjavné porušenie jeho verejného poriadku, ak toto porušenie vyplýva z porušenia právnych predpisov Únie.

II – **Právny rámec**

A – *Nariadenie č. 44/2001*

2. Odôvodnenia 6, 16 a 17 nariadenia č. 44/2001 sú formulované takto:

„(6) Na dosiahnutie cieľa voľného pohybu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Spoločenstva, ktorý je záväzný a priamo použiteľný.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Nariadenie Rady z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42).

3 — Rozsudok C-420/07 (EU:C:2009:271, bod 60).

…

(16) Vzájomná dôvera vo výkon súdnictva v spoločenstve odôvodňuje automatické uznávanie rozsudkov vydaných v členskom štáte bez ďalšieho konania, s výnimkou sporných prípadov.

(17) Na základe tej istej zásady vzájomnej dôvery musí byť konanie smerujúce k výkonu rozsudku vydaného v jednom členskom štáte na území iného členského štátu účinné a rýchle. Sledujúce tento cieľ by sa vyhlásenie rozsudku za vykonateľný malo vydať takmer automaticky po výlučne formálnej kontrole predložených dokladov bez možnosti, aby súd z úradnej povinnosti skúmal ktorýkoľvek z dôvodov nevykonateľnosti uvedený v tomto nariadení.“

3. Článok 33 ods. 1, článok 34 body 1 a 2 a článok 36 nariadenia č. 44/2001 sú zaradené do kapitoly III tohto nariadenia, nazvanej „Uznávanie a výkon“.

4. Článok 33 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Rozsudok vydaný v členskom štáte sa uznáva v ostatných členských štátoch bez osobitného konania.“

5. Článok 34 body 1 a 2 tohto nariadenia stanovujú:

„Rozsudok sa neuzná:

1. ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu, v ktorom sa o uznanie žiada;

2. v prípade, že bol vydaný bez účasti žalovaného v konaní, ak sa mu nedoručila písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť v dostatočnom čase a takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu, okrem prípadu, že žalovaný opomenul začať konanie, ktorým by napadol rozsudok, keď tak mohol urobiť“.

6. Podľa článku 36 tohto nariadenia:

„Za žiadnych okolností sa nesmie cudzí rozsudok skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.“

B – *Smernica 2004/48/ES*

7. Článok 1 smernice 2004/48/ES[4] stanovuje, že táto smernica sa týka „opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy potrebných na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva“, so spresnením, že tento pojem zahŕňa tiež „práva priemyselného vlastníctva“.

8. Článok 2 ods. 1 tejto smernice uvádza, že opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy ňou ustanovené sa uplatňujú „na každé porušenie práv duševného vlastníctva stanovených právom Spoločenstva a/alebo vnútroštátnym právom príslušného členského štátu“.

9. V zmysle článku 3 ods. 2 tejto smernice opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva, ktoré musia členské štáty prijať, musia byť „účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu“.

4 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, s. 45; Mim. vyd. 17/002, s. 32).

10. V tomto ohľade článok 7 ods. 1 smernice 2004/48 stanovuje členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby príslušné súdne orgány mohli za istých podmienok „nariadiť neodkladné a účinné predbežné opatrenia na zabezpečenie príslušného dôkazu v súvislosti s údajným porušením“. To isté ustanovenie spresňuje, že tieto opatrenia môžu zahrňovať „fyzické zabavenie tovaru neoprávnene uvedeného na trh“. Rovnako článok 9 tejto smernice nazvaný „Predbežné a preventívne opatrenia“ stanovuje členským štátom, v odseku 1 písm. b), povinnosť zabezpečiť, aby súdne orgány na návrh navrhovateľa mohli „nariadiť zaistenie alebo vydanie tovaru podozrivého z porušovania práv duševného vlastníctva“. Článok 7 ods. 4 a článok 9 ods. 7 tejto smernice stanovujú, že „ak sa následne zistí, že nedošlo k porušeniu alebo k hrozbe porušenia práva duševného vlastníctva“, súdne orgány majú právomoc „na návrh odporcu nariadiť navrhovateľovi, aby poskytol odporcovi primeranú náhradu za akúkoľvek ujmu spôsobenú týmito opatreniami“.

11. Pokiaľ ide o trovy konania, článok 14 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby dostatočné a primerané trovy konania a iné výdavky, ktoré vynaložila úspešná strana, vo všeobecnosti znášala neúspešná strana, pokiaľ to umožňuje spravodlivosť.“

III – **Skutkové okolnosti sporu vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore**

12. Spoločnosť Diageo Brands BV (ďalej len „Diageo Brands“), ktorá má sídlo v Amsterdame (Holandsko), je majiteľkou okrem iných aj ochrannej známky „Johnny Walker“. V Bulharsku predáva whisky tejto značky prostredníctvom výlučného lokálneho dovozcu.

13. Spoločnosť Simiramida-04 EOOD (ďalej len „Simiramida“), so sídlom vo Varne (Bulharsko), obchoduje s alkoholickými nápojmi.

14. Dňa 31. decembra 2007 prišiel do prístavu vo Varne kontajner z Gruzínska s 12 096 fľašami whisky značky „Johnny Walker“, adresovaný spoločnosti Simiramida. Diageo Brands, domnievajúc sa, že dovoz tohto nákladu fliaš do Bulharska bez jej súhlasu predstavuje porušenie práv z ochrannej známky, ktorej je majiteľkou, požiadala Sofijski gradski săd (Mestský súd v Sofii, Bulharsko) o povolenie zhabať predmetný náklad whisky a toto povolenie získala 12. marca 2008.

15. Na základe odvolania, ktoré podala Simiramida, Sofijsky apelativen săd (Odvolací súd v Sofii) 9. mája 2008 zrušil uznesenie o zhabaní veci z 12. marca 2008.

16. Vărchoven kasacionen săd (bulharský Najvyšší kasačný súd) rozhodnutiami z 30. decembra 2008 a 24. marca 2009 z formálnych dôvodov zamietol kasačný opravný prostriedok, ktorý podala Diageo Brands.

17. Zhabanie nákladu whisky, ktoré iniciovala Diageo Brands, bolo zrušené 9. apríla 2009.

18. V konaní vo veci samej, začatom na návrh spoločnosti Diageo proti spoločnosti Simiramida z dôvodu porušenia práv z ochrannej známky, Sofijski gradski săd rozhodnutím z 11. januára 2010 zamietol návrhy spoločnosti Diageo Brands. Ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, Sofijski gradski săd bez preskúmania okolností predmetnej veci rozhodol, že z výkladového rozhodnutia Vărchoven kasacionen săd z 15. júna 2009 vyplýva, že dovoz výrobkov do Bulharska, ktoré boli so súhlasom majiteľa ochrannej známky uvedené do obehu mimo Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP), nepredstavuje porušenie práv z ochrannej známky. Sofijski gradski săd uviedol, že v zmysle bulharského procesného práva je viazaný týmto výkladovým rozhodnutím.

19. Diageo Brands proti tomuto rozhodnutiu, ktoré Sofijski gradski săd prijal 11. januára 2010, nepodala žiaden opravný prostriedok, a toto rozhodnutie teda nadobudlo právoplatnosť.

20. V spore vo veci samej Simiramida pred holandskými súdmi navrhuje, aby jej bola vyplatená suma vo výške presahujúcej 10 miliónov eur z dôvodu náhrady škody, ktorá jej vznikla v dôsledku zhabania vykonaného na žiadosť spoločnosti Diageo Brands. Simiramida svoj návrh zakladá na rozhodnutí, ktoré prijal Sofijski gradski săd 11. januára 2010, v ktorom uvedený súd rozhodol o nezákonnosti tohto zhabania. Diageo Brands na obranu uvádza, že toto rozhodnutie nemôže byť v Holandsku uznané z dôvodu, že je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom v zmysle článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Sofijski gradski săd vo svojom rozhodnutí z 11. januára 2010 zjavne nesprávne uplatnil právo Únie, keď vychádzal z chybného výkladového rozhodnutia, pri ktorého prijatí Vărchoven kasacionen săd porušil svoju povinnosť položiť prejudiciálnu otázku podľa článku 267 ZFEÚ.

21. Rechtbank d'Amsterdam (prvostupňový súd v Amsterdame) rozhodnutím z 2. marca 2011 prijal tvrdenie spoločnosti Diageo Brands a zamietol návrh spoločnosti Simiramida.

22. Na základe odvolania spoločnosti Simiramida Gerechtshof te Amsterdam (Odvolací súd v Amsterdame) svojím rozhodnutím z 5. júna 2012 zmenil rozhodnutie Rechtbank d'Amsterdam a rozhodol, že rozhodnutie, ktoré prijal Sofijski gradski săd 11. januára 2010, má byť v Holandsku uznané. Rozhodol však prerušiť konanie o návrhu na náhradu škody.

23. Hoge Raad der Nederlanden, na ktorý Diageo Brands podala kasačný opravný prostriedok, konštatoval, že v štádiu konania pred ním sa „účastníci konania zhodujú v tom, že výkladové rozhodnutie, ktoré vydal Vărchoven kasacionen săd 15. júna 2009, je v rozpore s právom Únie", a že „Diageo Brands predložila… nové výkladové rozhodnutie, ktoré vydal [Vărchoven kasacionen săd] 26. apríla 2012, ktorým sa výslovne potvrdilo výkladové rozhodnutie z 15. júna 2009".

24. Hoge Raad der Nederlanden za týchto okolností rozhodnutím z 20. decembra 2013, ktoré bolo doručené do kancelárie Súdneho dvora 23. decembra 2013, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 34… bod 1 nariadenia (ES) č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že tento dôvod neuznania zahŕňa aj prípad, v ktorom rozhodnutie súdu členského štátu, v ktorom bolo vydané, je v zjavnom rozpore s právom Únie, a tento súd si bol toho vedomý?

2. a) Má sa článok 34… bod 1 nariadenia (ES) č. 44/2001 vykladať v tom zmysle, že úspešnému dovolávaniu sa tohto dôvodu neuznania bráni okolnosť, že účastník konania, ktorý sa dovoláva tohto dôvodu neuznania, opomenul v členskom štáte vydania rozhodnutia podať v ňom dostupné opravné prostriedky?

   b) V prípade kladnej odpovede na druhú otázku písmena a), mení na tom niečo skutočnosť, že podanie opravných prostriedkov je v členskom štáte vydania rozhodnutia bezúčelné, pretože treba vychádzať z toho, že by to neviedlo k prijatiu iného rozhodnutia?

3. Má sa článok 14 smernice 2004/48/ES vykladať v tom zmysle, že toto ustanovenie zahŕňa aj trovy konania účastníkov konania, ktoré im vzniknú v právnom spore v členskom štáte z dôvodu návrhu na náhradu škody, keď sa návrh a obrana týkajú údajnej zodpovednosti žalovaného účastníka konania za zhabanie a vyjadrenia, ktoré uvedený účastník konania urobil na účely vymožiteľnosti svojich práv z ochrannej známky v inom členskom štáte, pričom v tejto súvislosti vzniká otázka týkajúca sa uznania rozhodnutia súdu posledného uvedeného členského štátu v prvom uvedenom členskom štáte?"

25. Okrem účastníkov konania vo veci samej predložili písomné pripomienky nemecká a lotyšská vláda, ako aj Európska komisia.

26. Na pojednávaní z 9. decembra 2014 predložili ústne pripomienky účastníci konania vo veci samej a Komisia.

IV – **Analýza**

27. Na úvod, pred analýzou rozhodujúcich aspektov prejudiciálnych otázok, ktoré položil vnútroštátny súd, preskúmam predpoklady, o ktoré vnútroštátny súd opiera svoje rozhodnutie.

A – *Úvodné poznámky*

28. Predovšetkým treba pripomenúť, že prináleží vnútroštátnemu súdu zisťovať skutkové okolnosti sporu vo veci samej a vyvodiť z nich dôsledky vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré má prijať. [5]

29. V rámci rozdelenia právomoci medzi súdmi Únie a vnútroštátnymi súdmi je totiž v zásade úlohou vnútroštátneho súdu, aby overil, či vo veci, ktorú prejednáva, sú splnené skutkové podmienky uplatnenia právnej normy Únie. V prípade potreby však môže Súdny dvor pri rozhodovaní o prejudiciálnej otázke vydať spresnenia, ktorých cieľom je viesť vnútroštátny súd pri jeho výklade. [6]

30. Za týchto okolností Súdnemu dvoru prináleží odpovedať na prejudiciálne otázky o výklade práva Únie, ktoré položil vnútroštátny súd, pričom tomuto súdu prenechá úlohu overiť konkrétne okolnosti sporu, ktorý prejednáva. [7]

31. V tomto smere uvádzam, že ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, tento súd opiera svoje otázky o niekoľko predpokladov, a síce, že rozhodnutie, ktoré prijal Sofijski gradski săd 11. januára 2010 a výkladové rozhodnutie Vărchoven kasacionen săd z 15. júna 2009, na ktorých sa zakladá rozhodnutie Sofijski gradski săd, sú v rozpore s právom Únie. [8] Navyše vnútroštátny súd uvádza, že druhé výkladové rozhodnutie, ktoré vydal Vărchoven kasacionen săd 26. apríla 2012, ktoré výslovne potvrdilo prvé výkladové rozhodnutie, je tiež v rozpore s právom Únie.

32. Ako vyplýva z písomných pripomienok Komisie potvrdených na pojednávaní, Komisia v rámci konania o nesplnení povinnosti, ktoré začala v súvislosti so zlučiteľnosťou rozhodnutia Vărchoven kasacionen săd s článkom 5 smernice č. 2008/95/ES [9], preskúmala dve výkladové rozhodnutia tohto súdu. Na základe tohto preskúmania došla k záveru, že výkladové rozhodnutie z 15. júna 2009, ako aj podrobnejšie rozhodnutie z 26. apríla 2012, sú v súlade s právom Únie. Táto analýza jej umožnila skončiť konanie o nesplnení povinnosti. Podľa Komisie preto tvrdenie uvedené v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, podľa ktorého je výkladové rozhodnutie Vărchoven kasacionen săd z 15. júna 2009 v rozpore s právom Únie, nie je správne. Nemôžem preto vylúčiť, že Sofijski gradski săd v konečnom dôsledku zle uplatnil toto rozhodnutie.

5 — Pozri najmä rozsudky WWF a i. (C-435/97, EU:C:1999:418, bod 32), ako aj Danosa (C-232/09, EU:C:2010:674, bod 33).

6 — V tomto zmysle pozri rozsudky Haim (C-424/97, EU:C:2000:357, bod 58), Vatsouras a Koupatantze (C-22/08 a C-23/08, EU:C:2009:344, bod 23), ako aj Danosa (EU:C:2010:674, bod 34).

7 — Rozsudok Danosa (EU:C:2010:674, bod 36).

8 — Z ústnych pripomienok, ktoré na pojednávaní predniesla Simiramida, vyplýva, že výkladové rozhodnutie Vărchoven kasacionen săd má záväzný charakter pre všetky nižšie súdy.

9 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. EÚ L 299, s. 25), ktorá zrušila a nahradila prvú smernicu Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (Ú. v. ES L 40, 1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

33. Pokiaľ ide o rozhodnutie, ktoré Sofijski gradski săd prijal 11. januára 2010, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že účastníci konania sa v podstate zhodujú v tom, že toto rozhodnutie je v rozpore s článkom 5 smernice 89/104.[10] Tento článok totiž umožňuje majiteľovi ochrannej známky zakázať všetkým tretím stranám najmä dovážať takto označený tovar, ponúkať ho, uvádzať ho na trh alebo ho na tieto účely skladovať.[11] Podľa judikatúry Súdneho dvora sa má tento článok vykladať v tom zmysle, že majiteľ ochrannej známky môže namietať proti prvému uvedeniu pôvodných výrobkov označených touto ochrannou známkou na trh v EHP bez jeho súhlasu.[12]

34. S ohľadom na tieto úvodné poznámky a pri zohľadnení existujúcej súvislosti medzi niektorými otázkami položenými vnútroštátnym súdom budem prvú a druhú otázku o výklade článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 skúmať najskôr a spoločne. S otázkou týkajúcou sa výkladu článku 14 smernice 2004/48 sa budem zaoberať následne.

B – *O prvej a druhej prejudiciálnej otázke*

35. Vnútroštátny súd sa Súdneho dvora v podstate pýta, či skutočnosť, že rozhodnutie súdu štátu, v ktorom bolo vydané, je v rozpore s právom Únie, odôvodňuje, aby toto rozhodnutie nebolo uznané v štáte, v ktorom sa žiada o uznanie, z dôvodu, že porušuje verejný poriadok tohto štátu. Tento súd sa snaží tiež zistiť, či súd, ktorý rozhoduje o uznaní, môže alebo musí zohľadniť skutočnosť, že účastník konania, ktorý namieta proti uznaniu rozhodnutia v štáte, v ktorom sa žiada o uznanie, nepodal opravné prostriedky dostupné v členskom štáte vydania rozhodnutia.

36. Aby bolo možné odpovedať na tieto otázky, treba najskôr skúmať, aké sú kritériá, podľa ktorých má súd štátu, v ktorom sa žiada o uznanie, posúdiť, či existuje zjavné porušenie jeho verejného poriadku. Ide v podstate o stanovenie skutočností potrebných pre toto posúdenie v rámci judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa uplatnenia pojmu „verejného poriadku“ v zmysle nariadenia č. 44/2001.

1. Úvodná poznámka o pojme „verejný poriadok“

37. Súdnemu dvoru je v predmetnej veci položená otázka výkladu pojmu verejný poriadok v zmysle článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001, to znamená v štádiu uznávania rozhodnutia štátom, v ktorom sa žiada o uznanie.

38. Pokiaľ ide o pojem „verejný poriadok“, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že hoci môžu členské štáty v zásade voľne, v súlade so svojimi vnútroštátnymi koncepciami stanoviť požiadavky týkajúce sa ich verejného poriadku v zmysle výhrady uvedenej v článku 34 bode 1 nariadenia č. 44/2001, hranice tohto pojmu vyplývajú z výkladu tohto nariadenia. Z tohto dôvodu síce Súdnemu dvoru neprináleží definovať obsah pojmu „verejný poriadok“ členského štátu, prináleží mu však preskúmať medze, v rámci ktorých môže súd členského štátu použiť tento pojem, aby neuznal rozhodnutie súdu iného členského štátu.[13]

10 — Simiramida vo svojich ústnych pripomienkach vyjadrila svoj nesúhlas s týmto tvrdením, uvedeným v rozhodnutí vnútroštátneho súdu. Ako však vyplýva z jej písomných a ústnych pripomienok, domnieva sa, že Sofijski gradski săd nesprávne uplatnil článok 5 smernice 89/104.

11 — Podmienky vyčerpania tohto práva boli dodatočne definované judikatúrou Súdneho dvora. Pozri predovšetkým uznesenie Honda Giken Kogyo Kabushiki Kaisha (C-535/13, EU:C:2014:2123).

12 — Pozri predovšetkým rozsudok Class International (C-405/03, EU:C:2005:616, bod 58), ako aj uznesenie Canon (C-449/09, EU:2010:651, body 19 a 26).

13 — Rozsudky Krombach (C-7/98, EU:C:2000:164, body 22 a 23), Renault (C-38/98, EU:C:2000:225, body 27 a 28), Apostolides (EU:C:2009:271, body 56 a 57) a flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2319, bod 47). Generálny advokát Alber sa v tomto smere vyjadril veľmi jasne vo svojich návrhoch vo veci Renault: „cieľom výkladu, ktorý podal Súdny dvor, je zabrániť tomu, aby dohoda nebola predmetom rozdielnych výkladov“ (rozsudok Renault, C-38/98, EU:C:1999:325, bod 58).

39. Vo veci samej sa vnútroštátny súd odvolal na porušenie hmotnoprávneho ustanovenia Únie, konkrétne článku 5 smernice 89/104, zo strany štátu, ktorý rozhodnutie vydal. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že porušenie verejného poriadku sa týka porušenia práva Únie. Z toho vyplýva, že predmetné porušenie sa netýka vnútroštátneho verejného poriadku v štádiu uznávania, ale verejného poriadku Únie, ktorý samotný tvorí neoddeliteľnú súčasť vnútroštátneho verejného poriadku.[14] Preto niektoré ustanovenia, ktoré sú podstatné pre splnenie úloh zverených Únii a predovšetkým pre fungovanie spoločného trhu,[15] odôvodňujú najmä odmietnutie uznania rozhodcovského rozhodnutia. Hoci totiž prináleží každému členskému štátu určiť požiadavky svojho verejného poriadku, v rámci vnútroštátneho verejného poriadku existuje ešte jadro základných hodnôt, zásad a pravidiel Únie s rovnakým normatívnym obsahom, ktoré musí každý členský štát vziať do úvahy.

2. Vymedzenie pojmu „verejný poriadok“ v zmysle článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 v judikatúre

40. Nariadenie č. 44/2001 v súlade so svojím odôvodnením 6 vedie k vytvoreniu európskeho justičného priestoru, v rámci ktorého musí byť zabezpečený voľný pohyb rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, ktorý je jedným z hlavných cieľov sledovaných týmto nariadením. Z odôvodnení 16 a 17 nariadenia č. 44/2001 vyplýva, že režim uznávania a výkonu, ktorý stanovuje, sa zakladá na vzájomnej dôvere vo výkon súdnictva v Únii. Takáto dôvera si vyžaduje nielen automatické uznávanie súdnych rozhodnutí vydaných v členskom štáte v inom členskom štáte, ale aj to, aby konanie smerujúce k výkonu týchto rozhodnutí v tomto druhom členskom štáte bolo účinné a rýchle. Takéto konanie by v zmysle odôvodnenia 17 tohto nariadenia malo pozostávať len z formálneho preskúmania predložených dokladov potrebných na vydanie vyhlásenia vykonateľnosti v dožiadanom členskom štáte.[16]

41. Keďže Dohovor z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, zmenený a doplnený následnými dohovormi o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru (ďalej len „Bruselský dohovor“)[17] bol nahradený nariadením č. 44/2001[18] vo vzťahoch medzi členskými štátmi, výklad tohto dohovoru Súdnym dvorom platí aj pre zodpovedajúce ustanovenia tohto nariadenia.[19] Je to prípad článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý nahradil článok 27 ods. 1 Bruselského dohovoru.[20] V zmysle tohto článku sa rozsudok neuzná, ak je uznanie v zjavnom rozpore s verejným poriadkom členského štátu, v ktorom sa o uznanie žiada. Dôvody odmietnutia, na ktoré sa možno odvolať, sú výslovne uvedené v článkoch 34 a 35 tohto nariadenia.

14 — Pozri FALLON M.: Les conflits de lois et de jurisdictions dans un espace économique intégré – l'expérience de la Communauté européenne. In: *Recueil des cours*, 1995, s. 255: „Ako každý právny systém, aj právo [Únie] tvorí súbor pravidiel verejného poriadku, od ktorých sa nemožno odchýliť vzhľadom na ich základnú povahu. Tieto ustanovenia sú kvalifikované ako základné v závislosti od ich významu pre fungovanie trhu, ako aj pre osobu, ktorej ochranu sa snažia zabezpečiť.“

15 — Pozri rozsudok Eco Swiss (C-126/97, EU:C:1999:269, bod 36).

16 — Rozsudky Prism Investments (C-139/10, EU:C:2011:653, body 27 a 28), ako aj flyLAL-Lithuanian Airlines (EU:C:2014:2319, bod 45).

17 — Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32.

18 — Pozri článok 68 ods. 1 nariadenia č. 44/2001.

19 — Rozsudky Draka NK Cables a i. (C-167/08, EU:C:2009:263, bod 20), SCT Industri (C-111/08, EU:C:2009:419, bod 22), German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544, bod 27), Realchemie Nederland (C-406/09, EU:C:2011:668, bod 38), Sapir a i. (C-645/11, EU:C:2013:228, bod 31) a Sunico a i., (C-49/12, EU:C:2013:545, bod 32).

20 — Rozsudky Krompach (EU:C:2000:164), Renault (EU:C:2000:225) a Gambazzi (C-394/07, EU:C:2009:219) boli Súdnym dvorom vyhlásené práve v rámci článku 27 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého rozhodnutie nebude uznané, ak je „v rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu“.

Tento zoznam skutočností, ktorý treba vykladať reštriktívne, má taxatívny charakter.[21] Predovšetkým článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 má byť vykladaný striktne, keďže predstavuje prekážku dosiahnutia jedného zo základných cieľov tohto nariadenia.[22] Výhradu o verejnom poriadku uvedenú v tomto ustanovení možno teda použiť len vo výnimočných prípadoch.[23]

42. Ako totiž vyplýva z bodu 38 týchto návrhov, hoci je pojem verejný poriadok vnútroštátnym pojmom, Súdny dvor vo vzťahu k nemu vykonáva prísne preskúmanie a vykladá ho reštriktívne.[24] Túto požiadavku reštriktívneho výkladu, uvedenú už v správe P. Jenarda[25] o Bruselskom dohovore, poznali tiež vnútroštátne právne poriadky.[26] Príslovka „zjavne“, pridaná pri zmene dohovoru na nariadenie, totiž v tomto nariadení konkretizuje požiadavku zjavného rozporu uznania rozhodnutia s verejným poriadkom.[27] Táto zmena bola, ako vyplýva zo zhrnutia dôvodov týkajúcich sa článku 41 návrhu nariadenia Rady, určená na zvýraznenie „výnimočného charakteru odvolania sa na verejný poriadok“ s „cieľom zlepšiť voľný pohyb rozsudkov“.[28]

43. V tomto ohľade Súdny dvor rozhodol, že článok 36 a článok 45 ods. 2 nariadenia č. 44/2001 tým, že zakazujú prehodnotenie merita rozhodnutia prijatého v inom členskom štáte, zakazujú, aby súd dožiadaného štátu zamietol uznanie alebo vykonanie tohto rozhodnutia len z dôvodu odlišnosti právnej normy uplatnenej súdom štátu pôvodu a normy, ktorú by použil súd dožiadaného štátu, keby mal riešiť spor. Podľa všeobecného pravidla súd dožiadaného štátu nemôže preskúmavať presnosť hodnotení z hľadiska práva alebo skutkového stavu, ktoré urobil súd štátu pôvodu.[29]

44. Z vyššie uvedeného vyplýva, že odkaz na ustanovenie o verejnom poriadku uvedený v článku 34 bode 1 nariadenia č. 44/2001 je prípustný len v prípade, že uznanie rozhodnutia vydaného iným členským štátom by neprijateľným spôsobom narúšalo právny poriadok dožiadaného štátu, keďže by ohrozovalo niektorú jeho základnú zásadu. S cieľom dodržať zákaz prehodnotiť meritum rozhodnutia vydaného v inom štáte musí byť toto ohrozenie zjavným porušením právneho predpisu, ktorý je v dožiadanom štáte považovaný za podstatný pre právny poriadok, alebo práva, ktoré je v tomto právnom poriadku považované za zásadné.[30] Vnútroštátny súd je totiž príslušný zabezpečiť s rovnakou efektívnosťou ochranu práv, ktoré priznáva vnútroštátny právny poriadok, a práv priznaných právnym poriadkom Únie.[31]

21 — Rozsudky Apostolides (EU:C:2009:271, bod 55 a citovaná judikatúra), Prism Investments (EU:C:2011:653, bod 33) a flyLAL-Lithuanian Airlines (EU:C:2014:2319, bod 46).

22 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Solo Kleinmotoren (C-414/92, EU:C:1994:221, bod 20), Krompach (EU:C:2000:164, bod 21), Renault (EU:C:2000:225, bod 26), Apostolides (EU:C:2009:271, bod 55) a Prism Investments (EU:C:2011:653, bod 33).

23 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Hoffmann (145/86, EU:C:1988:61, bod 21), Krompach (EU:C:2000:164, bod 21), Renault (EU:C:2000:225, bod 26) a Apostolides (EU:C:2009:271, bod 55).

24 — Pozri tiež GAUDEMENT TALLON, H.: De la définition de l'ordre public faisant obstacle à l'exequatur, Cour de justice des Communautés européennes – 11 mai 2000, Régie nationale des usines Renault SA c. Mexicar SpA et Orazio Formento. In: *Revue critique de droit international privé*, 2000, s. 497.

25 — Správa k dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES C 59, 1979, s. 44). Pozri komentár k článku 27 ods. 1 dohovoru: „uznanie možno odmietnuť, ak je v rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu. Podľa názoru výboru túto klauzulu možno uplatniť len vo výnimočných prípadoch“.

26 — V súvislosti s „poľahčujúcim účinkom“ pozri GAUDEMET TALLON, H.: *Compétence et exécution des jugements en Europe. Réglement n. 44/2001, Convention de Bruxelles et de Lugano*. 4. vydanie, L.G.D.J. 2010, s. 412 a FRANCQ, S.: „Article 34“, *Brussels I Regulation*. Ulrich Magnus a Peter Mankowski (ed.), s. 554 až 600, s. 566.

27 — To bolo zahrnuté už od začiatku Bruselského dohovoru. V tomto zmysle pozri FRANCQ S.: c. d., s. 566.

28 — Návrh nariadenia Rady (ES) o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [KOM(1999) 348 v konečnom znení]. Pri príležitosti revízie nariadenia č. 44/2001 Komisia navrhla zrušiť konanie o vyhlásení vykonateľnosti rozhodnutia a ustanovenie o verejnom poriadku ako dôvod odmietnutia vykonať rozhodnutie. Tento návrh však nebol prijatý. Režim výkonu bol síce zjednodušený, ale ustanovenie o verejnom poriadku ostalo nezmenené. V tomto smere pozri návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (KOM/2010/0748 v konečnom znení), ako aj článok 45 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, s. 1).

29 — Pozri rozsudky Krombach (EU:C:2000:164, bod 36), Renault (EU:C:2000:225, bod 29), Apostolides (EU:C:2009:271, bod 58) a flyLAL-Lithuanian Airlines (EU:C:2014:2319, bod 48).

30 — Rozsudky Renault (EU:C:2000:225, bod 30), Gambazzi (EU:C:2009:219, bod 27), Apostolides (EU:C:2009:271, bod 59) a flyLAL-–Lithuanian Airlines (EU:C:2014:2319, bod 49). Môže ísť o procesné zásady verejného poriadku, ako aj o hmotnoprávne zásady, ale mechanizmus musí ostať výnimočný. V tomto zmysle pozri GAUDEMET TALLON, H.: c. d., s. 424.

31 — Rozsudok Renault (EU:C:2000:225, bod 32).

3. Právne posúdenie

a) O porušení podstatného právneho predpisu, práva považovaného za zásadné alebo základnej zásady práva Únie

45. Ako vyplýva z bodu 33 týchto návrhov, vo veci samej vnútroštátny súd spomína jedine porušenie článku 5 smernice 89/104 zo strany súdu štátu, ktorý vydal rozhodnutie.

46. Nemecká vláda a Komisia v tomto smere uvádzajú, že je ťažké si predstaviť, že porušenie článku 5 smernice 89/104 v rozhodnutí Sofijski gradski săd z 11. januára 2010, ktoré sa tomuto súdu vytýka, možno považovať za porušenie základnej zásady práva Únie.

47. Súhlasím s ich názorom.

48. Uvádzam predovšetkým, že verejný poriadok v zmysle článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001 musí byť posúdený *in concreto*, to znamená na základe závažnosti dôsledkov vzniknutých uznaním predmetného rozhodnutia. Do úvahy musí byť tiež vzatý vzťah medzi predmetnou vecou a právnym poriadkom dožiadaného štátu.[32]

49. Pokiaľ ide o predmetný prípad, ako som uviedol v mojich úvodných poznámkach, hoci tvrdenie uvedené v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, podľa ktorého je výkladové rozhodnutie Vărchoven kasacionen săd z 15. júna 2009 v rozpore s právom Únie, nie je správne, nemožno vylúčiť, vzhľadom na pripomienky Komisie v tomto smere, že Sofijski gradski săd nesprávne uplatnil toto rozhodnutie.

50. Podľa judikatúry Súdneho dvora súd štátu, v ktorom sa žiada o uznanie, nemôže bez toho, aby sa tým spochybnil účel nariadenia č. 44/2001, odmietnuť uznať rozhodnutie pochádzajúce z iného členského štátu len z dôvodu, že sa domnieva, že v tomto rozhodnutí bolo nesprávne uplatnené vnútroštátne právo alebo právo Únie.[33]

51. Výnimočný charakter odvolania sa na verejný poriadok ma privádza k názoru, že prípadné nesprávne právne posúdenie, akým je posúdenie vo veci samej, v zásade nemôže byť ako také považované za ohrozenie verejného poriadku, ani nemôže odôvodniť odmietnutie uznania[34] rozhodnutia, ktoré vydal Sofijski gradski săd. Odmietnutie uznania totiž na jednej strane nespĺňa podmienky stanovené judikatúrou Súdneho dvora, pripomenuté v bode 44 týchto návrhov. Dôvod pre odmietnutie existuje, ak sú dôsledky uznania rozhodnutia v rozpore s verejným poriadkom dožiadaného štátu[35], čo sa týka tak vnútroštátneho práva, ako aj práva Únie, a tieto dôsledky musia dosiahnuť istú úroveň závažnosti, to znamená zjavne porušiť právny predpis, ktorý je v dožiadanom štáte považovaný za *podstatný* pre právny poriadok, alebo práva, ktoré je v tomto právnom poriadku považované za *zásadné*.[36] Na druhej strane uznanie rozhodnutia Sofijski gradski săd nenarúša *neprijateľným spôsobom* právny poriadok dožiadaného štátu, keďže neohrozuje niektorú jeho *základnú zásadu*. Ako uviedla Komisia, iné rozhodnutie by viedlo k riziku opätovného zavedenia právomoci

32 — Pozri FRANCQ, S.: c. d., s. 566, a MOITINHO DE ALMEIDA, J. C.: Refus de la reconnaissance ou de l'exécution des jugements étrangers: l'ordre public. In: *L'Europe des droits fondamentaux*, Sous la direction de Luc Weitzel, A. Pedone, 2013, s. 153 až 164, s. 155.

33 — Rozsudky Renault (EU:C:2000:225, bod 33) a Apostolides (EU:C:2009:271, bod 60).

34 — Generálny advokát Alber sa domnieva, že chybné rozhodnutia môžu byť vyhlásené dokonca aj v dožiadanom štáte a nadobudnúť v nich právnu silu rozhodnutej veci. Inými slovami, budú tam musieť byť uplatnené napriek chybám, ktorými sú postihnuté. Uznanie cudzích rovnocenných rozhodnutí preto samo osebe nemôže porušiť verejný poriadok dožiadaného štátu. Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Alber vo veci Renault (EU:C:1999:325, bod 66).

35 — Správa Jenarda, s. 44.

36 — Rozsudky Renault (EU:C:2000:225, bod 30) a Apostolides (EU:C:2009:271, bod 59). Podľa odbornej literatúry v tomto smere platí, že ak súd štátu, ktorý rozhodnutie vydal, rozhodol chybne uplatnením vnútroštátneho práva, ktoré je v rozpore s právom Únie, porušil tým základné ustanovenie práva Únie, ktoré môže byť podľa daného prípadu viac alebo menej dôležité, ale porušil predovšetkým základnú zásadu práva Únie, a síce zásadu prednosti tohto práva pred vnútroštátnym právom. Pozri GAUDEMET –TALLON, H.: De la définition… c. d., bod 497.

preskúmania, zakázanej článkami 36 a 45 nariadenia č. 44/2001. Takéto rozhodnutie by zároveň podľa Komisie viedlo na jednej strane k spochybneniu vzájomnej dôvery vo výkon súdnictva v Únii, na ktorej sa zakladá režim uznávania a výkonu rozhodnutí stanovený nariadením č. 44/2001, a na druhej strane k ohrozeniu účinnosti a rýchlosti uznávania a výkonu súdnych rozhodnutí.

52. Iste, nemožno vôbec vylúčiť, že v nadväznosti na túto chybu uznaním rozhodnutia nedôjde k zjavnému porušeniu podstatných právnych predpisov alebo základných zásad, vrátane zásad práva Únie. Treba okrem toho zdôrazniť nevyhnutnosť porušenia týchto predpisov alebo týchto zásad [37] verejného poriadku Únie. Podobne ako Komisia nie som vôbec presvedčený, že pokiaľ ide o vec samu, nesprávne uplatnenie alebo výklad ustanovenia zaradeného do smernice minimálnej harmonizácie, ktoré malo za cieľ priblížiť legislatívy členských štátov v oblasti ochranných známok, ponechávajúc im zároveň pomerne veľkú slobodu pri jeho prebratí [38], možno považovať za porušenie podstatných právnych predpisov alebo základných zásad. [39]

53. Odpoveď Súdneho dvora v rozsudku Eco Swiss [40] o vykonateľnosti rozhodcovského rozhodnutia nemení nič na tomto názore. Súdny dvor v tomto rozsudku totiž rozhodol, že článok 101 ZFEÚ je základným ustanovením nevyhnutným pre splnenie úloh zverených Únii a predovšetkým pre fungovanie spoločného trhu. [41] Vyvodil z toho, že toto ustanovenie práva Únie je ustanovením verejného poriadku v zmysle Dohovoru o rozhodcovskom konaní, podpísaného v New Yorku 10. júna 1958 [42], čo nie je prípad článku 5 smernice 89/104 v zmysle článku 34 bodu 1 nariadenia č. 44/2001.

54. Nerelevantnosť tohto rozsudku na účely sporu vo veci samej vyplýva aj z radu ďalších odlišností. Po prvé článok 34 bod 1 neumožňuje odmietnuť uznanie rozhodcovského rozhodnutia, ale súdneho rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte. Na rozhodnutia vnútroštátnych súdov sa ale vzťahuje prezumpcia zákonnosti. Táto prezumpcia zákonnosti odôvodňuje, že kritérium verejného poriadku uplatneného Súdnym dvorom je menej prísne pre súdne rozhodnutia než pre rozhodcovské rozhodnutia. Po druhé rozhodnutia vydané súdmi členských štátov podliehajú systému súdnej ochrany, zakotvenému právom Únie, a predovšetkým mechanizmu prejudiciálneho konania, čo neplatí v prípade rozhodcovských rozhodnutí. [43] Súdny dvor v tomto smere zdôraznil, že rozhodcovský súd, ktorého právomoc je založená na zmluve, nepredstavuje „súdny orgán členského štátu“ podľa článku 267 ZFEÚ, pretože zmluvné strany nemôžu na rozdiel od vnútroštátnych súdov položiť Súdnemu dvoru otázku v rámci prejudiciálneho konania týkajúcu sa výkladu práva Únie. [44] Vzájomná dôvera, ktorú členské štáty priznávajú svojim súdnym rozhodnutiam, a systém súdnej ochrany zriadený právom Únie vo veľkej miere vysvetľujú, že vo veci Eco Swiss a vo veci Renault boli prijaté odlišné rozhodnutia. [45] Okrem toho treba pripomenúť, že právo Únie ukladá členským štátom povinnosť nahradiť škodu, ktorá vznikla jednotlivcovi v dôsledku porušenia práva Únie, ktoré im možno vytýkať, aj vtedy, keď sa sporné porušenie zakladá na rozhodnutí súdu najvyššieho stupňa. [46] K zodpovednosti štátu sa tiež pridáva možnosť podania žaloby o nesplnenie povinnosti v zmysle článku 258 ZFEÚ.

37 — Analogicky pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Alber vo veci Renault (EU:C:1999:325, bod 67).

38 — Pozri odôvodnenia 3 až 5 smernice 89/104.

39 — Navyše podľa prevažujúcej odbornej literatúry vo veciach dotknutých nariadením č. 44/2001 je zriedkavé, aby bol verejný poriadok jedného členského štátu Únie ohrozený rozhodnutím vydaným v inom členskom štáte. Pokiaľ ide o „občianske a obchodné veci“, základné koncepcie, ktoré platia v rôznych členských štátoch, uvádzajú rovnaké hlavné myšlienky a nezaoberajú sa verejným poriadkom tak, ako by sa mohlo, predovšetkým, rodinné právo. Pozri v tomto smere GAUDEMET –TALLON, H.: c. d., bod 414.

40 — EU:C:1999:269.

41 — Bod 36.

42 — *Zbierka dohovorov Organizácie spojených národov*, zväzok 330, s. 3. Pozri rozsudok Eco Swiss (EU:C:1999:269, bod 39).

43 — Pozri FRANCQ S.: c. d., s. 570.

44 — EU:C:1999:269, body 34 a 40.

45 — Pozri v tomto zmysle FRANCQ, S.: c. d., s. 571.

46 — Rozsudok Köbler (C-224/01, EU:C:2003:513, bod 50).

b) O porušení zásady lojálnej spolupráce

55. Diageo Brands uvádza porušenie povinnosti zo strany Sofijski gradski săd, ako aj Vărchoven kasacionen săd, položiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku.

56. Po prvé, pokiaľ ide o povinnosť Sofijski gradski săd podať návrh na začatie prejudiciálneho konania, pripomínam, že Súdny dvor už rozhodol, že systém vytvorený článkom 267 ZFEÚ zakladá, s cieľom zabezpečiť jednotu výkladu práva Únie v členských štátoch, priamu spoluprácu medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi. [47]

57. V tomto ohľade návrh na začatie prejudiciálneho konania spočíva na dialógu medzi súdmi a jeho začiatok závisí výlučne od toho, ako vnútroštátny súd posúdi relevantnosť a potrebu takéhoto návrhu. [48] Pokiaľ proti rozhodnutiu vnútroštátneho súdu neexistuje nijaký opravný prostriedok, je v zásade povinný obrátiť sa na Súdny dvor v zmysle článku 267 tretieho odseku ZFEÚ, pokiaľ je v konaní pred ním nastolená otázka týkajúca sa výkladu Zmluvy o fungovaní Únie. [49]

58. Vo veci samej je zložité vytýkať zjavné porušenie povinnosti súdom štátu, ktorý vydal rozhodnutie, podať návrh na začatie prejudiciálneho konania. Sofijski gradski săd je totiž súdom prvého stupňa, ktorého rozhodnutie mohlo byť predmetom odvolania, alebo opravného prostriedku na súde rozhodujúcom v poslednom stupni. Na základe toho v súlade s článkom 267 druhého odseku ZFEÚ nebol povinný položiť prejudiciálnu otázku. [50]

59. Po druhé, pokiaľ ide o výkladové rozhodnutie od Vărchoven kasacionen săd z 15. júna 2009, ktoré slúžilo ako základ pre rozhodnutie Sofijski gradski săd z 11. januára 2010, obmedzím sa na konštatovanie, že spor vo veci samej sa týka výlučne uznania rozhodnutia, ktoré prijal Sofijski gradski săd 11. januára 2010.

c) O nevyčerpaní opravných prostriedkov

60. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Diageo Brands v konaní, ktoré sa jej týka, nepodala opravné prostriedky, ktoré jej priznávalo vnútroštátne právo. Diageo Brands v tomto smere uvádza, že táto nečinnosť vyplýva z dôvodu, že podanie opravných prostriedkov dostupných pred bulharskými súdmi bolo bezúčelné, lebo by neviedlo k prijatiu iného rozhodnutia zo strany týchto súdov.

61. Toto tvrdenie ma nepresvedčilo.

62. V bode 50 týchto návrhov bolo pripomenuté, že nesprávne právne posúdenie vo vnútroštátnom práve alebo v práve Únie nemôže odôvodniť odmietnutie uznania založené na článku 34 bode 1 nariadenia č. 44/2001. [51] Súdny dvor rozhodol, že v takých prípadoch systém prostriedkov nápravy zavedený v každom členskom štáte, doplnený mechanizmom prejudiciálneho konania stanoveným v článku 267 ZFEÚ, poskytuje osobám podliehajúcim súdnej právomoci dostatočnú záruku. [52]

47 — Rozsudky Cartesio (C-210/06, EU:C:2008:723, bod 90), Kelly (C-104/10, EU:C:2011:506, bod 6) a Consiglio nazionale dei geologi et Autorità garante della concorrenza e del mercato (C-136/12, EU:C:2013:489, bod 28).

48 — Rozsudky Cartesio (EU:C:2008:723, bod 91) a Kelly (EU:C:2011:506, bod 63).

49 — Pozri rozsudky Parfums Christian Dior (C-337/95, EU:C:1997:517, bod 26), ako aj Consiglio nazionale dei geologi et Autorità garante della concorrenza e del mercato (EU:C:2013:489, bod 25).

50 — Dodávam tiež, že spis, ktorý má k dispozícii Súdny dvor, neuvádza, či bola otázka výkladu článku 5 smernice 89/104 vznesená pred Vărchoven kasacionen săd.

51 — Rozsudky Renault (EU:C:2000:225, bod 33) a Apostolides (EU:C:2009:271, bod 60).

52 — Rozsudok Renault (EU:C:2000:225, bod 33).

63. Iste, pokiaľ ide o opravné prostriedky stanovené na vnútroštátnej úrovni, článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 nevyžaduje vyčerpanie opravných prostriedkov v členskom štáte pôvodu. Komisia však uvádza, že nariadenie č. 44/2001 sa opiera o základnú ideu, že akty prijaté v rámci konania vo veci samej, vrátane opravy nesprávneho právneho posúdenia vo veci samej, musia byť koncentrované v členskom štáte pôvodu. [53]

64. Samozrejme, súhlasím s týmto prístupom. Výnimočný charakter výhrady verejného poriadku totiž spočíva tiež na predpoklade, že žalovaní podali všetky opravné prostriedky, ktoré im ponúka právo štátu pôvodu na zmenu nesprávneho právneho posúdenia. Iste, článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 nevyžaduje vyčerpanie opravných prostriedkov v členskom štáte pôvodu. Treba však zastávať názor, že vo všeobecnosti a samozrejme s výnimkou osobitných okolností, ktoré by sťažovali alebo znemožnili uplatnenie opravných prostriedkov v členskom štáte pôvodu, osoby podliehajúce súdnej právomoci musia v tomto členskom štáte použiť všetky dostupné prostriedky nápravy na zabránenie porušenia verejného poriadku. Je to o to dôležitejšie v prípade, keď údajné porušenie verejného poriadku vyplýva z porušenia práva Únie. Existuje tak istá povinnosť každého súdu členského štátu dodržiavať verejný poriadok Únie. [54]

65. V tomto ohľade sa domnievam, že zmysel a účel nariadenia č. 44/2001 hovoria v prospech zohľadnenia skutočnosti zo strany súdu dožiadaného štátu, že osoba, ktorá namieta proti uznaniu rozhodnutia pochádzajúceho zo štátu pôvodu, nepodala opravné prostriedky, ktoré jej boli dostupné podľa vnútroštátneho práva. [55] Na základe toho musí byť skutočnosť, že v právnom poriadku štátu pôvodu existuje mechanizmus nápravy porušení práva Únie vnútroštátnym súdom, samozrejme zohľadnená súdom dožiadaného štátu pri posúdení existencie prípadného zjavného porušenia jeho verejného poriadku, odôvodňujúceho odmietnutie uznať rozhodnutie v rámci nariadenia č. 44/2001. [56] Toto zohľadnenie sa však musí urobiť od prípadu k prípadu v závislosti od konkrétnych okolností predmetného prípadu. [57] Ako bolo uvedené v bode 39 týchto návrhov, ak sa predmetné porušenie týka verejného poriadku Únie, na rozdiel od vnútroštátneho verejného poriadku povinnosť všetkých členských štátov vziať do úvahy toto porušenie vyplýva z ich povinnosti zabezpečiť správne uplatnenie práva Únie. [58]

66. Pokiaľ ide o vec samu, vyčerpanie opravných prostriedkov, ktoré sú podľa bulharského práva dostupné spoločnosti Diageo Brands, by jej prípadne umožnilo odvolať sa na bulharskom súde posledného stupňa na potrebu položiť prejudiciálnu otázku.

67. V každom prípade netreba ignorovať, že za predpokladu, že Diageo Brands by na jednej strane vyčerpala prostriedky nápravy, ktoré má k dispozícii pred bulharskými súdmi, a na druhej strane ak by vyššie súdy neuznali právo Únie, Diageo Brands by mala možnosť domáhať sa zodpovednosti bulharského štátu. Komisia uvádza, že systém súdnej ochrany stanovený právom Únie síce nemôže zaručiť úplnú absenciu chýb, ponúka však účastníkom konania možnosť získať náhradu škodu

53 — Pozri v tomto smere predovšetkým článok 46 nariadenia č. 44/2001.

54 — Pozri FALLON, M.: c. d., s. 255.

55 — FRANCQ, S.: c. d., s. 567 až 568.

56 — Tamže, s. 573. Pozri tiež HESS, B., PFEFFER, T., SCHLOSSER, P.: *The Brussels I. Regulation (ES) No 44/2001*. Beck München, 2008, s. 145: „… the control of the foreign judgment should at least be retained when the Member State of origin does not provide for an efficient remedy“.

57 — Najmä podľa toho, či dotknutá osoba mala k dispozícii prostriedky potrebné na uplatnenie právnych prostriedkov, alebo náležitú súdnu pomoc.

58 — Koncepcia vzájomnej dôvery v rámci Únie vedie v súdnej oblasti k tomu, že súd štátu pôvodu si zachováva dohľad nad priebehom a skončením konania. Prípadné nezrovnalosti (procesné alebo hmotnoprávne) musia byť dotknutou osobou vznesené tiež na súde tohto štátu. Dotknutá osoba nemôže rátať s možnosťou vzniesť tieto nezrovnalosti na súde dožiadaného štátu, pretože ustanovenia v oblasti súdnej ochrany sú v týchto dvoch štátoch porovnateľné. Pozri GRZEGORCZYK, P.: Automatyczna wykonalność orzeczeń sadowych w sprawach cywilnych w Unii Europejskiej – geneza, stan obecny i perspektywy, In: *Europejskie prawo procesowe, cywilne i kolizyjne*, GRZEGORCZYK, P., WEITZ K. (ed.), Varsovie, 2012, s. 37. Dodal by som, že pokiaľ ide o porušenie verejného poriadku Únie vyplývajúce z neuznania práva Únie, úroveň ochrany musí byť považovaná za rovnakú vo všetkých členských štátoch Únie.

v prípade nesprávneho uplatnenia práva Únie. Súdny dvor v tomto smere rozhodol, ako to bolo tiež uvedené v bode 54 týchto návrhov, že zásada, že členské štáty sú zaviazané na náhradu škody, ktorá vznikla jednotlivcovi v dôsledku porušenia práva Únie, ktoré im možno vytýkať, je uplatniteľná aj vtedy, keď sa sporné porušenie zakladá na rozhodnutí súdu najvyššieho stupňa. [59]

4. Predbežný záver

68. S ohľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú a druhú otázku odpovedať tak, že článok 34 bod 1 nariadenia č. 44/2001 treba vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že rozhodnutie vydané v štáte pôvodu je v rozpore s právom Únie, neodôvodňuje, aby toto rozhodnutie nebolo uznané v dožiadanom štáte z dôvodu, že porušuje verejný poriadok tohto štátu. Bežné nesprávne právne posúdenie vo vnútroštátnom práve alebo v práve Únie, akým je predmetné posúdenie vo veci samej, totiž nemôže, pokiaľ nepredstavuje zjavné porušenie podstatnej právnej normy v právnom poriadku dožiadaného štátu, odôvodniť odmietnutie uznania založené na článku 34 bode 1 nariadenia č. 44/2001.

69. Súd dožiadaného štátu je povinný, ak skúma prípadnú existenciu zjavného porušenia verejného poriadku vyplývajúceho z porušenia základných pravidiel práva Únie, zohľadniť skutočnosť, že jednotlivec, ktorý namieta proti uznaniu rozhodnutia v dožiadanom štáte, nepodal opravné prostriedky, ktoré mu boli dostupné v štáte pôvodu.

C – O tretej prejudiciálnej otázke

70. Vnútroštátny súd sa svojou treťou otázkou v podstate pýta, či sa článok 14 smernice 2004/48 vzťahuje na trovy súvisiace s konaním vo veci samej začatým v jednom členskom štáte a týkajúcim sa návrhu na náhradu škody spôsobenej zhabaním, v priebehu ktorého bola vznesená otázka uznania rozhodnutia v inom členskom štáte v rámci sporu o dodržiavaní práva duševného vlastníctva.

71. Smernica 2004/48 sa podľa svojho článku 1 týka všetkých opatrení, postupov a prostriedkov právnej nápravy potrebných na zabezpečenie vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva. Okrem toho článok 2 ods. 1 tejto smernice stanovuje, že tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy sa uplatňujú v súlade s článkom 3 tejto smernice na každé porušenie práv duševného vlastníctva upravené najmä vnútroštátnym právom príslušného členského štátu. Všeobecným cieľom smernice 2004/48 je priblížiť právne poriadky členských štátov tak, aby zabezpečovali vysokú, rovnocennú a jednotnú úroveň ochrany duševného vlastníctva na spoločnom trhu. [60]

72. Okrem toho smernica 2004/48 nemá za cieľ upraviť všetky aspekty spojené s právami duševného vlastníctva, ale len tie z nich, ktoré sa týkajú jednak dodržiavania týchto práv a jednak ich porušenia, stanovujúc existenciu účinných právnych prostriedkov určených na predchádzanie akémukoľvek porušeniu existujúceho práva duševného vlastníctva, na jeho ukončenie alebo nápravu. [61]

59 — Rozsudok Köbler (EU:C:2003:513, bod 50).

60 — Pozri odôvodnenia 10 a 11 smernice 2004/48.

61 — Rozsudok Bericap Záródástechnikai (C-180/11, EU:C:2012:717, bod 75).

73. V tomto ohľade sú žaloby o náhradu škody úzko spojené s konaniami smerujúcimi k zabezpečeniu ochrany práv duševného vlastníctva. Na jednej strane článok 7 smernice 2004/48 stanovuje opatrenia, ktoré umožňujú zhabať tovar, v súvislosti s ktorým existuje podozrenie z porušenia práva duševného vlastníctva.[62] Na druhej strane článok 9 ods. 7 tejto smernice stanovuje opatrenia, ktoré umožňujú podať žalobu o náhradu škody spôsobenú neoprávneným zhabaním. Podľa Komisie tieto opatrenia predstavujú záruku, ktorú normotvorca považoval za nevyhnutnú protiváhu neodkladným a účinným predbežným opatreniam, ktoré stanovil.[63]

74. Pokiaľ ide o článok 14 smernice 2004/48, Súdny dvor rozhodol, že toto ustanovenie má za cieľ posilniť úroveň ochrany duševného vlastníctva, aby sa zabránilo tomu, že poškodená strana bude odradená od začatia súdneho konania na účely ochrany svojich práv.[64]

75. Podobne ako Komisia sa domnievam, že široká a všeobecná formulácia článku 14 smernice 2004/48, ktorá sa týka „úspešnej strany“ a „neúspešnej strany“, bez spresnenia, o aký typ konania stanoveného touto smernicou ide, umožňuje dospieť k záveru, že toto ustanovenie je uplatniteľné v prípade, keď neúspešná strana nie je majiteľkou práva duševného vlastníctva, je však podozrivá z porušenia takéhoto práva.

76. S ohľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na tretiu otázku odpovedať v tom zmysle, že na trovy súvisiace s konaním vo veci samej v Holandsku týkajúcim sa návrhu na náhradu škody spôsobenej zhabaním tovaru, v priebehu ktorého bola vznesená otázka o uznaní rozhodnutia vydaného v členskom štáte v rámci sporu o dodržiavaní práva duševného vlastníctva, sa vzťahuje článok 14 smernice 2004/48.

V – **Návrh**

77. Vzhľadom na všetky uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Hoge Raad der Nederlanden, takto:

1. Článok 34 bod 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že rozhodnutie vydané v štáte pôvodu je v rozpore s právom Európskej únie, nepredstavuje dôvod, aby toto rozhodnutie nebolo uznané v dožiadanom štáte pre to, že porušuje verejný poriadok tohto štátu. Také nesprávne právne posúdenie vnútroštátneho práva alebo práva Únie, o aké ide vo veci samej, totiž nemôže, pokiaľ nepredstavuje zjavné porušenie podstatnej právnej normy v právnom poriadku dožiadaného štátu, odôvodniť odmietnutie uznania založené na článku 34 bode 1 nariadenia č. 44/2001. Súd dožiadaného štátu musí pri preskúmaní existencie prípadného zjavného porušenia verejného poriadku, vyplývajúceho z porušenia základných pravidiel práva Únie, zohľadniť skutočnosť, že osoba, ktorá namieta proti uznaniu rozhodnutia v dožiadanom štáte, nepodala opravné prostriedky dostupné v štáte pôvodu.

2. Na trovy súvisiace s konaním vo veci samej začatým v jednom členskom štáte a týkajúcim sa návrhu na náhradu škody spôsobenej zhabaním tovaru, v priebehu ktorého bola vznesená otázka uznania rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte v rámci sporu sledujúceho dodržiavanie práva duševného vlastníctva, sa vzťahuje článok 14 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva.

62 — Článok 7 ods. 4 smernice 2004/48 spresňuje, že „ak sa následne zistí, že nedošlo k porušeniu alebo k hrozbe porušenia práva duševného vlastníctva, súdne orgány majú právomoc nariadiť navrhovateľovi, na návrh odporcu, aby poskytol odporcovi primeranú náhradu za akúkoľvek ujmu spôsobenú týmito opatreniami“.

63 — Článok 7 ods. 1 smernice 2004/48.

64 — Rozsudok Realchemie Nederland (EU:C:2011:668, bod 48).